

Oponentský posudek k dizertační práci

Dizertant: Mgr. Petr Navrátil

Dizertační práce: Mimosmluvní odpovědnost EU

Oponent: Prof. JUDr. Richard Král, LL.M., Ph.D., DSc.

Katedra evropského práva PF UK v Praze

Dizertant si ve své práci na vysoce aktuální téma mimosmluvní odpovědnosti EU klade 4 hlavní cíle. Za prvé provést systematizaci geneze mimosmluvní odpovědnosti EU. Za druhé podrobně analyzovat soudobé pojetí mimosmluvní odpovědnosti EU, a to včetně procesně-právních aspektů. Za třetí představit stručnou komparativní analýzu vybraných národních právních řádů a jejich role při vytváření obecných zásad společných právním řádům členských států (a vice versa zamyslet se nad vlivem mimosmluvní odpovědnosti EU a její možné úlohy v rámci europeizace vnitrostátních právních řádů). Konečně za čtvrté kontextualizovat mimosmluvní odpovědnost EU (a to s ohledem na ústavněprávní, mezinárodní a vnitrostátní aspekty) a zamyslet se nad žalobou na náhradu újmy způsobenou EU jakožto nad nástrojem (ne)efektivní soudní ochrany jednotlivců, který má své (ne)pevné místo v rámci systému soudní ochrany poskytované unijním právem.

Za účelem naplnění těchto cílů je práce vhodně strukturována do sedmi kapitol. V kontextu naplňování cílů práce dizertant identifikuje problematické aspekty stávající koncepce mimosmluvní odpovědnosti EU. Identifikoval za ně např. nejasnost této koncepce, její neschopnost realizovat v plné míře funkce reparační, preventivní i represivní, či její přílišnou přísnost vůči jednotlivcům a jejich nárokům. S návrhem jak identifikované problematické aspekty stávající koncepce mimosmluvní odpovědnosti EU řešit přichází pak dizertant v závěrech své práce. Jeho řešení se opírá o představu kodifikace judikatury SD EU, ovšem s četnými drobnými výhradami.

Jak pokud jde o identifikaci problematických aspektů stávající koncepce mimosmluvní odpovědnosti EU, tak pokud jde o jejich navrhované řešení, lze s dizertantem, až na některé menší výhrady, souhlasit. Výhrady mám např. k tomu, že dizertant je při identifikování problematických aspektů místy až neúměrně kritický (viz. níže). Neztotožňuji se i s názorem/návrhem dizertanta, že by měla být vyloučena možnost žalovat EU za újmu způsobenou legislativní činností.

Obecně lze mít za to, že cílů práce bylo dosaženo. Práci je možno považovat za vcelku dobře strukturovanou a zvolené metody zpracování, hloubka zpracování i použité prameny za adekvátní. Práce přináší řadu vlastních, vědecky přínosných, poznatků, názorů i hodnotících stanovisek. K předkládané práci nemám připomínky zásadního, pro její hodnocení fatálního, charakteru. Mám k ní nicméně řadu drobnějších výhrad a připomínek respektive podnětů, ať už formálního nebo obsahového charakteru.

- 1) práce obsahuje řadu překlepů (např. str. 5,13,17,24,30,31,50,57,69,72,73,97,156 atd.)
- 2) za dosti nešťastné, i když nikoliv za zcela nepodložené, považuji, že dizertant v rozporu s ustáleným územ v české odborné literatuře (srov. např. Tomášek, Týč a kol. Právo Evropské unie. 2. Vydání, Praha:Leges 2017, kap. 18.6) i českým jazykovým zněním SFEU, Listiny základních práv EU i relevantních rozsudků SD EU, nahrazuje termín odpovědnost EU za škodu, termínem odpovědnost EU za újmu.
- 3) poněkud nekoherentně působí, když dizertant na str. 156 neúměrně kriticky uvádí, že judikatura SD EU k problematice mimosmluvní odpovědnosti EU je „ natolik zmatečná, že ji nejsou schopni správně vyložit ani odborníci, kteří se studiu unijního práva věnují mnoho desítek let (o adresátech této právní normy ani nemluvě)“, a když jen o několik stránek dále (str. 162) smířlivě ve vztahu k SD EU uvádí, že „ jistě lze vyčítat SD EU celou řadu dílčích nedostatků, jako taková ovšem koncepce mimosmluvní odpovědnosti EU ob stojí“.
- 4) pojednávat o čisté ekonomické újmě v podkapitole věnované protiprávnosti (3.1) se mi jeví jako méně vhodné, než pojednávat o ni v podkapitole o újmě (3.2).
- 5) přehledová kapitola 5 má místy až příliš „přehledový“ charakter. Např. uvádět na str. 149 bez jakéhokoliv rozvedení či odkazu, že „ v italském právním řádu existují případy, kdy je moc veřejná odpovědná za způsobenou újmu v režimu objektivní odpovědnosti. Tato odpovědnost souvisí s judikaturou SD EU ve věci Francovich, resp. s porušením unijního práva“ je opravdu až příliš skečovitě.
- 6) v práci je celá řada citací v cizích jazycích, aniž by byly doprovázeny alespoň autorovým překladem. Nemám s tím problém, pokud jde o citace v angličtině nebo ve francouzštině. Problém s tím ale začínám mít, pokud jde o citace např. v italštině. (srov. např. citaci v pozn. 584).

Otázky k obhajobě vyplývají z výše uvedených připomínek. Nadto by oponenta zajímalo, zda lze v kontextu rozsudků Bergaderm a Kobler připustit žalobu na náhradu škody přičitatelnou SD EU i v jiných případech než jsou průtahy v řízení (str. 107-109).

Závěr

Autor ve své dizertační práci **prokázal** schopnost samostatné tvůrčí práce v oboru Evropské právo. Práce dizertanta Petra Navrátila podle mě **splňuje** požadavky standardně kladené na dizertační práce v tomto oboru, lze ji **doporučit** k obhajobě.

V Praze dne 1.5. 2019

Prof. JUDr. Richard Král, LL.M., Ph.D., DSc.